

Ewa Folwarczny-Miśko, Antoni Jodłowski

Bochnia. Stanowisko II, III, IV, V

Informator Archeologiczny : badania 4, 148-149

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BOCHNIA

Muzeum Żup Krakowskich, Wieliczka

Stanowiska II, III, IV, V

Badania prowadzili mgr Ewa Folwarczny-Miśko i mgr Antoni Jodłowski. Pierwszy sezon badań. Osada miejska z wczesnego średniowiecza.

Wykopiska w Bochni prowadzone były na czterech stanowiskach położonych w różnych punktach miasta. Celem badań było ustalenie rozplanowania przestrzennego osadnictwa wczesnośredniowiecznego (przedlokacyjnego), głównie w okolicach szybów „Sutoris” i „Gazaris”, które stanowią rejon najstarszej eksploatacji górniczej soli kamiennej w Bochni.

Stanowisko II

Wykop założono na lewym brzegu potoku Babica, w pobliżu szybu „Sutoris”. W wykopie pod grubymi nawarstwieniami z czasów nowożytnych wystąpiły warstwy średniowieczne na głębokości 3,20—4,66 m. Pod nimi na poziomie 4,66—5,50 m stwierdzono dwie warstwy różniące się tylko kolorem, ale zawierające jednakowy materiał zabytkowy, głównie ceramikę charakterystyczną dla XII i pierwszej połowy XIII w. Są to najstarsze ślady osadnictwa w tym miejscu. W warsztatach tych natrafiono na resztki dobrze zachowanej konstrukcji drewnianej w postaci trzech poziomych belek ułożonych na dwóch poprzecznych bierwionach. Na jednej belce ustawiony był pionowy gruby pień drzewny. Są to resztki budowli o nieokreślonej bliżej funkcji z około połowy XIII w.

Stanowisko III

Założono dwa wykopy o wymiarach $4 \times 2,5$ m, 3×3 m, usytuowane na prawym brzegu potoku Solnego, w obrębie tzw. „zamku”, na północ od szybu „Regis” i kościoła parafialnego. W obydwu wykopach natrafiono na warstwy średniowieczne spoczywające bezpośrednio na calcu, jedynie w wykopie I w spągu warstw kulturowych (nad calizną) znaleziono kilka fragmentów ceramiki wczesnośredniowiecznej z XII—poł. XIII w., występujących na wtórnym złożu.

Stanowisko IV

Wykop o wymiarach $2,5 \times 4$ m zlokalizowany został na lewym brzegu rzeczki Babica, w pobliżu dawnej Bramy Sądeckiej. Stratygrafia wykopu przedstawiała się następująco: na głębokości 0—0,85 m — typowy rumosz zasypiskowy, niżej na głębokości 0,85—1,85 m — warstwa przemieszana ze znaczną przewagą ceramiki średniowiecznej. Na tej głębokości w środkowej części wykopu wystąpił calec, natomiast w części za-

chodniej oraz w profilu ściany prostopadłej pojawiła się warstwa tłustej niebieskosinej ziemi o miąższości około 50 cm zawierająca materiał w przewadze wczesnośredniowieczny z niewielką domieszką ceramiki średniowiecznej.

Stanowisko V

Wykop o wymiarach 2×4 m usytuowano na podwórku przylegającym do kompleksu budynków mieszkalnych przy ul. Dominikańskiej Nr 17, 19. Do głębokości 3,80 m występowała warstwa ziemi przemieszanej z gruzem. Od poziomu 3,80 m ukazała się warstwa nieprzepuszczalnej szaroniebieskiej gliny z materiałem wczesnośredniowiecznym i średniowiecznym. Osiągnięto głębokość 4 m.

BOGDANY, pow. Braniewo

Wojewódzki Konserwator Zabytków
w Olsztynie

Badania prowadził mgr Romuald Odoj. Finansował WKZ w Olsztynie. Piąty sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne i średniowieczne, grób halszacki.

Badania były kontynuacją prac archeologicznych podjętych w ramach harcerskiej „Operacji 1001-Frombork”. Podobnie jak w latach poprzednich wszystkie prace fizyczne i większość dokumentacyjnych wykonali harcerze w czynnie społecznym podczas pobytu na obozie koło Fromborka.

Badania ograniczyły się do ukończenia prac rozpoczętych w poprzednich sezonach. Wyniki badań w 1970 r. pozwoliły uściślić chronologię drugiej fazy istnienia grodu na XII—XIII wiek wskutek odkrycia zapinki podkowiastej z tego okresu. W dalszym ciągu, z pierwszej fazy istnienia grodu (VI—IX wiek) znajduje się jedynie ceramika na wtórnym złożu. Trzecia faza (średniowiecze) reprezentowana jest grubą warstwą śmietniskową na nasypie pod wieżą mieszkalno-obronną, oraz śladami budynków prostokątnych — węglowych na majdanie wzdłuż wału.

Wał I, którego część była przedmiotem badań, został usypany we wczesnym średniowieczu (druga faza istnienia) grodu, ale w jego budowie zaobserwowano dwa okresy powstania. Na razie nie ustalono kiedy nastąpiło spalenie pierwszego wału. Badano również fosę przed wałem I. Na jej dnie znajdowały się liczne ślady spalenizny po zniszczonym wale. Ostateczne zasypianie fosy nastąpiło w średniowieczu.

Badania na terenie między I a II wałem pozwoliły tu zlokalizować luźną zabudowę gospodarczo-produkcyjną. Poza liczną ceramiką z wszystkich trzech faz istnienia grodziska oraz wspomnianą już zapinką odkryto jedynie kości zwierzęce, grudki surowego bursztynu, paciorki bursztyno-